

**НАГЛАСИ И УПОТРЕБА НА ПСИХОАКТИВНИ
ВЕЩЕСТВА СРЕД УЧЕНИЦИТЕ В
ПРОГИМНАЗИАЛЕН КУРС НА ОБУЧЕНИЕ
(5-7 КЛАС)
В УЧИЛИЩАТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГРАД
ПЛЕВЕН
НОЕМВРИ, 2020 Г.**

**СОЦИАЛНИ, ПОЛИТИЧЕСКИ И МАРКЕТИНГОВИ
ПРОУЧВАНИЯ**

София 1404, кв. „Манастирски ливади“, ул. „Костенски водопад“, бл. 21,
вх. А, ап. 4, тел.02/ 963 43 90

e-mail: sova-5@intech.bg, www.sovaharris.com

**Сова
Харис[™]**

Съдържание:

<i>I. Семейство, социална среда и обкръжение</i>	4
1. Структура на семейството	4
2. Отношения със семейството и обкръжението	6
<i>II. Нагласи към употребата на тютюн – цигари, пури или лула</i>	20
<i>I. Нагласи към употребата на алкохол</i>	24
<i>I. Нагласи към употребата на наркотици</i>	31
IV.1. Употреба на наркотици, видове употребявани наркотици, причина за първа употреба, начини на снабдяване	32
IV.2. Знания, нагласи и информираност на учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен към въздействието и последствията от употребата на наркотици	35
<i>VII. Основни изводи и препоръки</i>	47
VII.1. Основни изводи	47
VII.2. Основни препоръки	50

В периода 2 – 11 ноември 2020 година беше проведено проучване, представително за учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на гр. Плевен. В проучването взеха участие общо 1016 ученици от 45 паралелки, съгласно предварително изготвена и одобрена извадка.

Целта на проучването е да се установят навиците и нагласите на учениците, свързани с техния начин на живот, обкръжението, употребата на цигари, алкохол и наркотици, информираността и нагласите относно употребата им.

Проучването е проведено по метода на анонимната анкета по въпросник, попълнен самостоятелно от ученика. Преди провеждането на анкетното проучване беше потърсено и поискано становището на родителите в писмена форма за разрешение или отказ от това ученикът да попълни въпросника. В проучването взеха участие само ученици, чиито родители са дали съгласието си.

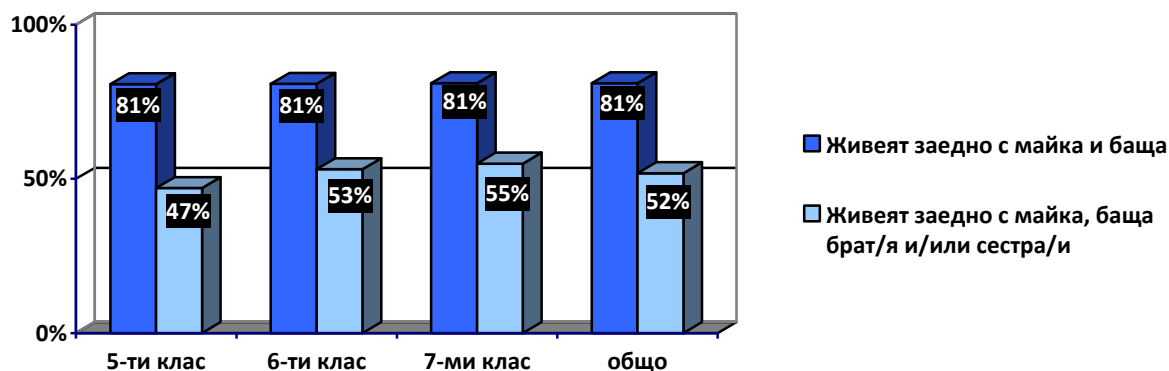
I. Семейство, социална среда и обкръжение

1. Структура на семейството

Данните от проучването сочат, че 81% от учениците от 5, 6 и 7 клас от училищата на територията на град Плевен (в анализа наричани за краткост учениците) живеят заедно с двамата си родители, това са 81% от учениците в 5 клас, 81% от тези в 6 клас и 81% от учениците от 7 клас. Малко повече от половината от тях - 52% живеят и с брат/я и/или сестра/и, това са 47% от учениците в 5 клас, 53% от тези в 6 клас и 55% от 7 клас (Графика 1).

Графика 1

Приблизително 15% от учениците от 5, 6 и 7 клас живеят само с майка си. Това са 14% от 5 клас, 15% от 6 клас и 16% от 7 клас, като в болшинството от случаите, в които учениците живеят само с майка си, причината е в това, че родителите са разведени или разделени (81%), а при 6% бащата е починал. Средно 2% от учениците живеят само с баща си: 4% от учениците в 5 клас, 2% от 6 клас и 2% от 7 клас. Като основни причини, посочени от учениците, са, че родителите са разведени или разделени (71%), майката е починала (24%). В Таблица 1 е представено разпределението по класове.

Таблица 1

		В КОЙ КЛАС СТЕ?			
		5 клас	6 клас	7 клас	Общо
живее само с майка си	Да	13,7%	15,0%	16,0%	14,9%
	Не	86,3%	85,0%	84,0%	85,1%
живее само с баща си	Да	3,6%	1,7%	1,5%	2,3%
	Не	96,4%	98,3%	98,5%	97,7%

Съгласно данните, 11% от учениците 5-7 клас, освен с майка си и баща си, в семейството живеят и други роднини (независимо дали живеят с брат и/или сестра) – баба, дядо, чичо/вуйчо, леля, братовчед/и и др. Това са заявили 13% от учениците от 5 клас, 11% от 6 клас и 10% от 7 клас (Таблица 2). 95% от посочилите, че в домакинството живеят и други роднини, декларират, че живеят и с баба и/или дядо.

Таблица 2

	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да	12,5%	10,7%	10,4%	11,2%
Не	87,5%	89,3%	89,6%	88,8%

2. Отношения със семейството и обкръжението

Учениците споделят, че най-често влизат в конфликт с приятели, връстници или съученици (27%). Това споделят 27% от момчетата и 21% от момичетата от 5 клас, 27% от момчетата и 27% от момичетата от 6 клас, 33% от момчетата и 27% от момичетата от 7 клас. На следващо място учениците отбелязват, че влизат в конфликт с родителите си (16%), с братя и/или сестри и други роднини (16%), с учителите (3%), с възрастни извън семейството (2%). 47% от учениците споделят, че не влизат в конфликт с никого. Интересно е да се отбележи това, че докато в 6 клас процентът на момичетата, които споделят, че често влизат в конфликт с родителите си (16%) е по-малък от този при момчетата (18%), то при седми клас процентът на момичетата (18%), които влизат в конфликт с родителите си е по-голям от същия при момчетата (15%). Подобна тенденция наблюдаваме и при декларациите за конфликт с брат и/или сестра, или други роднини – процентът на момичетата, които влизат в конфликт с брат/братя и/или сестра/сестри при 6 и 7 клас се увеличава, докато процентът при момчетата намалява. (Таблица 3).

Таблица 3

ЖИВОТЪТ НЕРЯДКО ПРЕДЛАГА КОНФЛИКТНИ СИТУАЦИИ. Вие с кого най-често влизате в конфликт? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ?					
		5 клас		6 клас		7 клас	
		момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета
С родителите ми	брой	24	25	30	29	25	28
	col %	14,3	15,2	17,6	15,9	14,9	18,1
С брат, сестра и други роднини	брой	28	21	25	37	23	33
	col %	16,7	12,8	14,7	20,3	13,7	21,3
С учители	брой	4	3	3	3	7	4
	col %	2,4	1,8	1,8	1,6	4,2	2,6
С възрастни извън семейството	брой	3	2	6	3	1	7
	col %	1,8	1,2	3,5	1,6	0,6	4,5
С приятели, връстници или съученици	брой	46	35	45	49	56	41
	col %	27,4	21,3	26,5	26,9	33,3	26,5
Не влизам в конфликт с никого	брой	83	92	76	84	76	66
	col %	49,4	56,1	44,7	46,2	45,2	42,6

Когато изпаднат в затруднени ситуации, учениците най-често се обръщат към семейството си (85%). Следват приятелите (37%) и учителите (4%). 7% от учениците твърдят, че се справят сами в трудни ситуации и не се обръщат към никого.

Прави впечатление, че в сравнение с учениците от 5 клас, тези от 6 и 7 клас се обръщат по-често към приятелите си (39% за 6 клас и 44% за 7 клас, при 29% за учениците от 5 клас). С възрастта намалява процентът на учениците, които декларират, че в трудни ситуации се обръщат към семейството си (91% от учещите в 5 клас, 86% от тези в 6 клас, 79% от учениците в 7 клас) и се увеличава делът на учениците от 7 клас, които заявяват, че се справят сами в трудни ситуации и не се обръщат към никого – 10%, в сравнение с учениците от 5 клас - 5% и 6 клас - 5% (Таблица 4).

При декларациите на учениците, че в трудни ситуации се обръщат към приятелите, се забелязват различия при отговорите в зависимост от пола - 45% от момичетата и 33% от момчетата от 6 клас, и 54% от момичетата и 35% от момчетата в 7 клас твърдят това.

Таблица 4

КЪМ КОГО НАЙ-ЧЕСТО СЕ ОБРЪЩАТЕ В ТРУДНИ ЗА ВАС СИТУАЦИИ? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
		5 клас	6 клас	7 клас	
Семейството	брой	304	304	258	866
	col %	90,5	85,9	79,1	85,2
Приятелите	брой	96	138	142	376
	col %	28,6	39,0	43,6	37
Учителите	брой	17	12	13	42
	col %	5,1	3,4	4,0	4,1
Друг	брой	1	4	4	9
	col %	0,3	1,2	1,2	0,9
Не се обръщам към никого, опитвам се да се справя сам	брой	18	18	33	69
	col %	5,4	5,1	10,1	6,8

Попитани, дали им се е случвало да искат да избягат от вкъщи, 60% от учениците отговарят отрицателно, защото не е имало причина (59% от 5 клас, 56% от 6 клас, 65% от 7 клас), на 24%, че не им се е случвало да избягат от вкъщи, защото не биха си го позволили (28% от 5 клас, 23% от 6 клас, 20% от 7 клас), 14% споделят, че им се е искало понякога (11% от 5 клас, 17% от 6 клас, 13% от 7 клас), а приблизително 3% са бягали от вкъщи (2% от пети клас, 3% от 6 клас, 2% от 7 клас). Резултатите са представени в Таблица 5. По отношение на декларациите на учениците, че понякога им се е искало да избягат от къщи, се забелязват различия в процентите при отговорите на момичетата и на момчетата - 14% от момичетата и 7% от момчетата от 5 клас, 22% от момичетата и 11% от момчетата от 6 клас, 16% от момичетата и 11% от момчетата в 7 клас. Същото се наблюдава и при отговор „Не бих си го позволил/а“, така отговарят 31% от момчетата и 25% от момичетата в 5 клас, 26% от момчетата и 20% от момичетата в 6 клас, 18% от момчетата и 23% от момичетата в 7 клас. 60% от момчетата и 54% от момичетата в 6 клас, 70% от момчетата и 59% от момичетата в 7 клас заявяват, че не е имало причина да искат да избягат от вкъщи. При момичетата и момчетата в 5 клас не се наблюдават различия, по 60% от учениците в 5 клас и от двата пола дават такъв отговор.

Таблица 5

СЛУЧВАЛО ЛИ ВИ СЕ Е ДА ИСКАТЕ ДА ИЗБЯГАТЕ ОТ ВКЪЩИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да, дори съм го правил/а	2,4%	3,4%	2,1%	2,7%
Да, понякога	10,5%	16,8%	13,2%	13,6%
Не бих си го позволил/а	27,9%	23,4%	19,9%	23,8%
Не, защото не е имало причина	59,2%	56,4%	64,7%	60,0%

Болшинството от учениците - 70% - споделят, че не им се е случвало да се чувстват предавани от близките си. Това твърдят 77% от учениците в 5 клас, 65% от учениците в 6 клас и 68% от учениците в 7 клас. 25% от учениците заявяват, че понякога са се чувствали предадени от близките си (20% от учениците в 5 клас, 28% от тези в 6 клас, 26% от учениците в 7 клас), а 6% споделят, че често имат такова чувство (4% при 5 клас, 7% при 6 клас и 7% при 7 клас). Резултатите са представени в Таблица 6. Наблюдаваме различия при момчетата и момчетата при отговорите на въпроса „Случвало ли Ви се е да се чувствате предаден/а от близките си?“. Отговор „Да, често“ са дали 10% от момчетата и 4% от момчетата в 7ми клас, при 5 и 6 клас не се наблюдават различия при отговорите на момчетата и момчетата извън рамките на статистическата грешка. Отговор „Понякога съм се чувствал/а така“ са дали 25% от момчетата и 32% от момчетата в 6 клас; 23% от момчетата и 28% от момчетата в 7 клас, при пети клас не се наблюдават различия в отговорите на момчетата и момчетата извън рамките на статистическата грешка. Отрицателно на въпроса „Случвало ли ви се е да се чувствате предаден(а) от близките си?“ са отговорили 69% от момчетата и 60% от момчетата в 6 клас; 73% от момчетата и 62% от момчетата в 7 клас, при пети клас не се наблюдават различия в отговорите на момчетата и момчетата извън рамките на статистическата грешка.

Таблица 6

СЛУЧВАЛО ЛИ ВИ СЕ Е ДА СЕ ЧУВСТВАТЕ ПРЕДАДЕН(А) ОТ БЛИЗКИТЕ СИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да, често	4,0%	7,1%	6,8%	6,0%
Понякога съм се чувствал/а така	19,5%	28,3%	25,5%	24,5%
Не	76,6%	64,6%	67,7%	69,5%

Свободното си време учениците най-често прекарват с приятели - 71%. Това споделят 71% от учениците в 5 клас, 72% от тези в 6 клас и 70% от 7 клас. В игри на компютърни игри в къщи прекарват 46%. Такъв отговор дават 46% от учениците в 5 клас, 44% от тези в 6 клас и 49% от учениците в 7 клас. Спортуват 38%. Това споделят 40% от 5 клас, 38% от учениците в 6 клас и 35% от тези в 7 клас. 17% от учениците декларират, че прекарват свободното си време посещавайки частни уроци. Това са 19% от учениците в 5 клас, 16% от 6 клас, 15% от учениците в 7 клас. Експериментирайки с нови неща – 9%. По класове процентите са 10% от 5 клас, 7% от 6 клас и 9% от учениците в 7 клас.

Различни обаче са начините, по които момичетата и момчетата от отделните класове прекарват свободното си време. Съществена разлика в процентите на отговорите на момичетата и момчетата откриваме при следните отговори:

✓ „Прекарвам свободното си време с приятели“ – такъв отговор дават 76% от всички момичета и 66% от всички момчета. Значителни разлики в отговорите на момчетата и момичетата има и по класове. 68% от момчетата и 74% от момчетата в 5 клас, 67% от момчетата и 76% от момичетата в 6 клас, 63% от момчетата и 77% от момичетата в 7 клас;

✓ „Играя компютърни игри вкъщи“ – това са отговорили 60% от всички момчета и 32% от всички момичета. Значителни разлики в отговорите на момчетата и момичетата има и по класове. 61% от момчетата и 31% от момчетата в 5 клас, 57% от момчетата и 31% от момичетата в 6 клас, 63% от момчетата и 35% от момичетата в 7 клас;

✓ „Спортувам“ – това споделят 42% от всички момчета и 34% от всички момичета. Такъв отговор са дали 43% от момчетата и 38% от момичетата в 5 клас, 42% от момчетата и 36% от момичетата в 6 клас, 40% от момчетата и 30% от момичетата в 7 клас;

В Таблица 7 са представени всички отговори на учениците по класове и пол.

Забележка: По-надолу в анализа момичетата и момчетата от всички 5, 6 и 7 класове от училищата на територията на град Плевен, за краткост ще бъдат наричани момичетата и момчетата.

Таблица 7

КАК ПРЕКАРВАТЕ ОБИКНОВЕНО СВОБОДНОТО СИ ВРЕМЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?						Общо	
	5-ти		6-ти		7-ти			
	момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета
Прекарвам времето си с приятели	67,9	73,8	66,5	76,4	63,1	77,4	65,8	75,8
Прекарвам времето си в кафенета и заведения	2,4	4,3	2,4	3,3	3,6	7,1	2,8	4,8
Спортувам	42,9	37,8	41,8	35,2	39,9	29,7	41,5	34,3
Играя компютърни игри вкъщи	60,7	30,5	57,1	31,3	63,1	34,8	60,3	32,1
Посещавам частни уроци	19,6	17,7	13,5	19,2	12,5	17,4	15,2	18,2
Експериментирам с нови неща	8,9	11,0	5,3	8,8	7,1	11,0	7,1	10,2
Обикновено съм сам	8,3	3,7	5,9	5,5	3,6	8,4	5,9	5,8
Прекарвам времето си със семейството	1,2	7,9	2,9	2,7	1,2	1,3	1,8	4,0
У дома: уча, играя, танцувам	1,8	6,7	2,9	7,1	3,0	1,9	2,6	5,4
Рисувам	0,6	3,7	0,6	2,2	0,6	2,6	0,6	2,8
Различно	0,6	1,2	0,0	0,0	0,0	1,3	0,2	0,8
Излизам навън	1,2	3,7	0,6	2,7	0,6	0,0	0,8	2,2
Слушам музика	0,0	1,2	0,6	0,0	1,2	0,6	0,6	0,6
Излизам сред природата	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,2	0
Гледам ТВ	2,4	3,0	1,8	1,6	1,2	2,6	1,8	2,4
Чета книги	1,8	0,6	0,0	2,2	0,6	1,3	0,8	1,4
Готвя	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Ходя на кино, театър	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,2
Друго	1,2	0,0	0,0	0,5	0,0	0,6	0,4	0,4
Без отговор	0,0	1,2	1,8	0,0	0,0	0,0	0,6	0,4

40% от учениците споделят, че прекарват в Интернет около 2-3 часа дневно. Така отговарят 37% от учениците в 5 клас, 34% от тези в 6 клас и 38% от учениците в 7 клас. 19% от учениците прекарват в Интернет пространството около час. Това са 20% от учениците в 5 клас, 22% от тези в 6 клас и 15% от 7 клас. Приблизително 17% от учениците прекарват в глобалната мрежа около 4-5 часа дневно (12% от 5 клас, 20% от 6 клас, 20% от 7 клас), 18% декларират, че прекарват в Интернет 6 и повече часа (15% от 5 клас, 19% от 6 клас, 19% от 7 клас). Близко 9% са тези, които прекарват в Интернет пространството до половин час на ден (14% от 5 клас, 5% от 6 клас, 7% от 7 клас). 1% не използват Интернет. (Таблица 8.)

Таблица 8

КОЛКО ВРЕМЕ ПРЕЗ ДЕНЯ ОБИКНОВЕНО ПРЕКАРВАТЕ В ИНТЕРНЕТ ПРОСТРАНСТВОТО?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
До 30 минути	14,1%	5,2%	6,5%	8,6%
Около час	20,4%	21,6%	14,9%	19,0%
Около 2-3 часа	37,4%	33,6%	37,9%	36,3%
Около 4-5 часа	12,3%	19,8%	20,2%	17,4%
6 и повече часа	15,0%	18,7%	19,3%	17,6%
Не използвам Интернет	0,9%	1,1%	1,2%	1,1%

Интересно е да се отбележи, че има значителни различия между декларациите на момчетата и момичетата от различните класове по отношение на прекараното време дневно в Интернет пространството (Таблица 9). Така, например:

✓ престой около 2-3 часа в Интернет заявяват 41% от момчетата и 34% от момичетата в 5 клас, 37% от момчетата и 31 от момичетата в 6 клас, 40% от момчетата и 37% от момичетата в 7 клас;

✓ престой около час в Интернет декларират 14% от момчетата и 27% от момичетата в 5 клас, 23% от момчетата и 20% от момичетата в 6 клас, 20% от момчетата и 10% от момичетата в 7 клас;

✓ около 4-5 часа в Интернет заявяват, че прекарват 16% от момчетата и 9% от момичетата в 5 клас, 17% от момчетата и 23% от момичетата в 6 клас, 17% от момчетата и

23% от момчетата в 7 клас;

✓ 16% от момчетата и 21% от момчетата от 6 клас споделят, че прекарват 6 и повече часа на ден в Интернет.

В Таблица 9 са представени данните по клас и пол.

Таблица 9

КОЛКО ВРЕМЕ ПРЕЗ ДЕНЯ ОБИКНОВЕНО ПРЕКАРВАТЕ В ИНТЕРНЕТ ПРОСТРАНСТВОТО?	В КОЙ КЛАС СТЕ?						Общо	
	5 клас		6 клас		7 клас			
	момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета	момчета	момичета
До 30 минути	12,5	15,4	6,0	4,5	5,4	7,8	8,0	9,1
Около час	14,3	27,2	23,2	19,7	19,8	9,8	19,1	19,1
Около 2-3 часа	41,1	34,0	36,9	30,9	39,5	36,6	39,2	33,7
Около 4-5 часа	15,5	8,6	17,3	22,5	16,8	22,9	16,5	18,1
6 и повече часа	15,5	14,2	16,1	20,8	18,0	20,9	16,5	18,7
Не използвам Интернет	1,2	0,6	0,6	1,7	0,6	2,0	0,8	1,4

Съгласно отговорите на учениците, болшинството от тях не са пропускали учебни дни, независимо дали по извинителни или неизвинителни причини. Данните сочат, че 66% от учениците нямат нито един пропуснат учебен ден за последните 30 дни (66% от 5 клас, 66% от 6 клас и 65% от 7 клас). По неизвинителни причини нямат отсъствия 87% от учениците (87% от 5 клас, 88% от 6 клас и 84% от 7 клас).

Данните са илюстрирани в Таблица 10.

Таблица 10

КОЛКО УЧЕБНИ ДНИ СТЕ ПРОПУСНАЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ:	В КОЙ КЛАС СТЕ?						Общо	
	5 клас		6 клас		7 клас			
	по извинителни причини	по неизвинителни причини	по извинителни причини	по неизвинителни причини	по извинителни причини	по неизвинителни причини	по извинителни причини	по неизвинителни причини
ниито един	66,1	87,4	66,1	88,0	64,8	84,0	65,7	86,5
1-2	13,0	5,1	12,6	6,2	11,1	5,9	12,3	5,7
3-5	9,4	5,1	7,3	2,7	8,8	3,7	8,5	3,9
над 5	11,5	2,4	14,0	3,1	15,3	6,3	13,6	3,9

Наблюдаваме известни различия в отговорите на момчетата и момичетата по отношение на пропускането на учебни дни през последните 30 дни:

- ✓ 14% от момчетата и 8% от момичетата от 7 клас са декларирали, че са пропуснали 1-2 учебни дни през последните 30 дни по извинителни причини;
- ✓ 12% от момчетата и 19% от момичетата от 7 клас са декларирали, че са пропуснали повече от 5 учебни дни през последните 30 дни по извинителни причини;
- ✓ 1% от момчетата и 5% от момичетата от 5 клас са декларирали, че са пропуснали над 5 учебни дни през последните 30 дни по неизвинителни причини;
- ✓ 86% от момчетата и 90% от момичетата от 6 клас не са пропуснали учебни дни през последните 30 дни по неизвинителни причини;
- ✓ 8% от момчетата и 5% от момичетата от 6 клас са пропуснали 1-2 учебни дни през последните 30 дни по неизвинителни причини;
- ✓ 81% от момчетата и 87% от момичетата от 7 клас не са пропуснали учебни дни през последните 30 дни по неизвинителни причини;
- ✓ 9% от момчетата и 3% от момичетата от 7 клас са пропуснали 1-2 учебни дни през последните 30 дни по неизвинителни причини.

42% от учениците заявяват, че повечето от съучениците им ги харесват. Така смятат 46% от учениците в пети клас, 41% от 6 клас и 40% от 7 клас. На въпроса „Смятате ли, че Вашите съученици Ви харесват?“, 20% от учениците дават отговор „Да, но само и тези, които аз харесвам“. Така са отговорили 20% от учениците в 5 клас, 19% от 6 клас и 20% от 7 клас. Отговор „Понякога ми се струва, че не ме харесват достатъчно“ са дали 4% от учениците (3% от 5 клас, 4% от 6 клас и 5% от 7 клас); отговор „Повечето не ме харесват“ са дали 6% от учениците (7% от 5 клас, 4% от 6 клас и 6% от 7 клас), „Това не ме интересува“ са отговорили 29% от учениците – 25% от пети клас, 32% от 6 клас и 29% от 7 клас (Таблица 11).

Таблица 11

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ВАШИТЕ СЪУЧЕНИЦИ ВИ ХАРЕСВАТ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да, повечето от тях	45,8%	41,1%	40,0%	42,3%
Да, но само тези, които и аз харесвам	19,8%	18,6%	20,3%	19,5%
Понякога ми се струва, че не ме харесват достатъчно	2,7%	4,3%	5,2%	4,1%
Повечето не ме харесват	6,9%	4,3%	5,5%	5,6%
Това не ме интересува	24,9%	31,7%	28,9%	28,5%

По отношение на отговорите на момчетата и момичетата в 5, 6 или 7 клас, се наблюдават някои различия в процентите на отговорите:

✓ 43% от момчетата и 50% от момичетата в 5 клас, 47% от момчетата и 37% от момичетата в 6 клас, 42% от момчетата и 38% от момичетата в 7 клас са отговорили, че повечето от приятелите им ги харесват;

✓ 21% от момчетата и 18% от момичетата в 5 клас, 16% от момчетата и 21% от момичетата в 6 клас са дали отговор „Да, но само тези, които и аз харесвам“;

✓ 4% от момчетата и 1% от момичетата в 5 клас, 2% от момчетата и 7% от момичетата в 6 клас са дали отговор „Понякога ми се струва, че не ме харесват достатъчно“.

45% от учениците споделят, че разговарят с родителите си за употребата на наркотици. Така твърдят 43% от учениците в 5 клас, 44% от 6 клас и 47% от 7 клас. Съгласно мненията на момчетата и момичетата, се забелязват различия при отговорите „Да“ и отговор „Не“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици с родителите си?“. Отговор „Да“ са дали:

- ✓ 35% от момчетата и 52% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 41% от момчетата и 47% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 42% от момчетата и 53% от момичетата в 7 клас.

Отговор „Не“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици с родителите си?“ са дали:

- ✓ 64% от момчетата и 46% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 57% от момчетата и 51% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 56% от момчетата и 47% от момичетата в 7 клас.

20% от учениците заявяват, че разговарят със съучениците и приятелите си извън училище за наркотици. Така твърдят 14% от учениците в 5 клас, 20% от 6 клас и 28% от 7 клас. По отношение на този въпрос наблюдаваме различия в отговорите „Да“ и „Не“ на момчетата и момичетата. Отговор „Да“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици със съучениците и приятелите си извън училище?“ са дали:

- ✓ 12% от момчетата и 16% от момичетата от 5 клас;
- ✓ 23% от момчетата и 34% от момичетата в 7 клас.

Отговор „Да“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици със съучениците и приятелите си извън училище?“ са дали:

- ✓ 84% от момчетата и 79% от момичетата от 5 клас;
- ✓ 78% от момчетата и 75% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 72% от момчетата и 65% от момичетата в 7 клас.

С учители и педагогически съветници в училище за наркотици разговарят 22% от учениците. Това твърдят 22% от учениците в 5 клас, 22% от 6 клас и 22% от 7 клас.

Отговор „Да“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици с учители и педагогически съветници в училище?“ са дали:

- ✓ 17% от момчетата и 27% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 17% от момчетата и 28% от момичетата в 6 клас;

Отговор „Не“ на въпроса „Разговаряте ли за употребата на наркотици с учители и педагогически съветници в училище?“ са дали:

- ✓ 77% от момчетата и 68% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 81% от момчетата и 66% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 73% от момчетата и 76% от момичетата в 7 клас.

Таблица 12 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 12

РАЗГОВАРЯТЕ ЛИ ЗА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ С:		5 клас	6 клас	7 клас	Общо
<i>(отговор на всеки ред)</i>					
родителите си	Да	43,5	44,1	47,2	44,9
	Не	55,4	54,0	51,5	53,6
	Без отговор	1,2	2,0	1,2	1,5
съучениците и приятелите си извън училище	Да	13,7	19,5	28,2	20,4
	Не	81,5	76,3	68,4	75,5
	Без отговор	4,8	4,2	3,4	4,1
учители и педагогически съветници в училище	Да	21,7	22,3	21,5	21,9
	Не	72,9	73,2	74,5	73,5
	Без отговор	5,4	4,5	4,0	4,6

По отношение на това, дали в училище трябва да се разговаря открито за тютюнопушенето, 40% от учениците отговарят утвърдително. Такова е мнението на 31% от

учениците в 5 клас, 45% от 6 клас и 45% от 7 клас. С „Да“ са отговорили и:

- ✓ 29% от момчетата и 34% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 42% от момчетата и 48% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 40% от момчетата и 52% от момичетата в 7 клас.

25% от учениците са на мнение, че трябва открито да се разговаря в училище за сексуалното възпитание. Така отговарят 19% от учениците в 5 клас, 24% от 6 клас и 31% от 7 клас, както и:

- ✓ 18% от момчетата и 20% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 23% от момчетата и 25% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 29% от момчетата и 34% от момичетата в 7 клас.

40% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на алкохол. Това споделят 36% от учениците в 5 клас, 40% от 6 клас и 44% от 7 клас. На това мнение са също:

- ✓ 35% от момчетата и 38% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 37% от момчетата и 42% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 41% от момчетата и 48% от момичетата в 7 клас.

43% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на наркотици. Такова мнение споделят 37% от учениците в 5 клас, 42% от 6 клас и 50% от 7 клас. Наблюдаваме различия в дяловете на отговорите на момчетата и момичетата по този въпрос: на мнение, че трябва открито да се говори за употребата на наркотици, са:

- ✓ 37% от момчетата и 37% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 36% от момчетата и 48% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 48% от момчетата и 54% от момичетата в 7 клас.

42% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за насилието в живота. Това твърдят 32% от учениците в 5 клас, 41% от 6 клас и 52% от 7 клас. Утвърдително за необходимостта открито да се разговаря в училище за насилието в живота отговарят и:

- ✓ 33% от момчетата и 32% от момичетата в 5 клас;
- ✓ 43% от момчетата и 40% от момичетата в 6 клас;
- ✓ 46% от момчетата и 59% от момичетата в 7 клас.

Таблица 13 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 13

В УЧИЛИЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ РАЗГОВАРЯ ОТКРИТО ЗА: (Отговор на всеки ред)		В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
		5 клас	6 клас	7 клас	
тютюнопушенето	Да	30,7	45,2	45,1	40,4
	Не	42,3	27,7	27,9	32,6
	Не знам	27,1	27,1	27	27,1
сексуалното възпитание	Да	18,5	24	31,3	24,5
	Не	50,9	36,4	31,6	39,7
	Не знам	30,7	39,5	37,1	35,8
употребата на алкохол	Да	36	39,5	44,2	39,9
	Не	39,9	31,9	29,8	33,9
	Не знам	24,1	28,5	26,1	26,3
употребата на наркотици	Да	36,6	42,1	50,3	42,9
	Не	39,9	29,9	25,8	31,9
	Не знам	23,5	28	23,9	25,2
насилието в живота	Да	32,1	41,2	51,5	41,5
	Не	38,1	24	22,7	28,2
	Не знам	29,8	34,7	25,8	30,2

II. Нагласи към употребата на ТЮТЮН - цигари, пури или лула

Данните от проучването сочат, че близо 9% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен са пушили цигара, пура или лула поне веднъж през живота си. Това твърдят 1% от учениците в 5 клас, 8% от 6 клас и 17% от 7 клас (Таблица 14). Положителен отговор на въпроса „някога през живота си пушил/а ли сте тютюн (цигари, пури или лула)?“ дават 9% от всички момчетата и 8% от всички момичетата.

Таблица 14

НЯКОГА ПРЕЗ ЖИВОТА СИ ПУШИЛ(А) ЛИ СТЕ ТЮТЮН (ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА)?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да	0,9%	7,9%	17,2%	8,6%
Не	99,1%	92,1%	82,8%	91,4%

През последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) са пушили 24% от тези, които са споделили, че са пушили някога през живота си. Това са 21% от пушилите ученици от 6 клас и 27% от 7 клас. От всички ученици, които някога са пушили, пушилите през последните 24 часа 24% са момичета, а 25% - момчета.

През последните 30 дни, но не и през последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) са пушили 20% от учениците, които някога са пушили. От пушилите ученици от 6 клас 29% са дали този отговор, от пушилите ученици от 7 клас - 16%. От всички пушили ученици 21% от момичетата и 18% от момчетата са дали отговор, че са пушили през

последните 30 дни, но не през последните 24 часа.

През последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни са пушили 23% от пушилите някога ученици. Това са 32% от някога пушилите ученици от 6 клас и 20% от някога пушилите ученици от 7 клас. 23% от момчетата и 24% от момичетата, които са пушили някога, са пушили през последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни.

33% от учениците, които някога са пушили споделят, че са пушили преди повече от 12 месеца. Такъв отговор дават всички ученици от 5 клас, които са заявили, че някога са пушили, 18% от учениците от 6 клас и 36% от учениците от 7 клас, които са пушили някога. От всички ученици, пушили някога, 34% от момчетата и 31% от момичетата са отговорили, че са пушили преди повече от 12 месеца.

Таблица 15 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 15

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПУШИЛ/А ТЮТЮН - ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Пуших през последните 24 часа	0,0	21,4	27,3	24,4
През последните 30 дни, но не през последните 24 часа	0,0	28,6	16,4	19,8
Не през последните 30 дни, но съм пушил/а през последните 12 месеца	0,0	32,1	20,0	23,3
Пушил/а съм преди повече от 12 месеца	100,0	17,9	36,4	32,6

11% от учениците, които са пушили някога, са запалили първата си цигара на възраст до 9 години. От пушилите някога ученици първата си цигара до 9 годишна възраст са запалили 33% от 5 клас, 7% от 6 клас и 12% от 7 клас, 12% от момчетата и 10% от момичетата.

На 10 години първата си цигара са запалили 15% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 10 години са запалили 67% от 5 клас, 18% от 6 клас и 10% от седми клас. 24% от момчетата и 5% от момичетата, които са пушили някога, са запалили първата си цигара на 10 години.

На 11 години първата си цигара са запалили 26% от пушилите някога ученици. От всички ученици, които са пушили някога, 43% от 6 клас и 18% от седми клас; 24% от момчетата и 28% от момичетата, са запалили първата си цигара на 11 години.

На 12 години първата си цигара са запалили 32% от пушилите някога ученици. От всички ученици, които са пушили някога, 29% от 6 клас и 35% от седми клас, 26% от момчетата и 38% от момичетата, са запалили първата си цигара на 12 години.

На 13 години първата си цигара са запалили 17% от пушилите някога ученици. От всички ученици, които са пушили някога, 4% са от 6 клас, 26% от седми клас, 14% от момчетата и 20% от момичетата, са запалили първата си цигара на 13 години.

Таблица 16 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 16

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ЗАПАЛИХТЕ ПЪРВАТА СИ ЦИГАРА?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
до 9 години	33,3	7,1	11,8	11,0
на 10 години	66,7	17,9	9,8	14,6
на 11 години	0,0	42,9	17,6	25,6
на 12 години	0,0	28,6	35,3	31,7
на 13 години	0,0	3,6	25,5	17,1

През дните от последния месец 47% от пушилите някога ученици са пушили до 1 цигара дневно. Това са 50% от 5 клас, 58% от 6 клас и 41% от 7 клас; 37% от момчетата и 57% от момичетата, които са пушили някога.

2-3 цигари дневно през дните от последния месец са пушили 22% от пушилите някога ученици. Това са 50% от 5 клас, 21% от 6 клас, 22% от 7 клас; 26% от момчетата и 19% от момичетата, които са пушили някога и заявяват, че са пушили 2-3 цигари през дните от последния месец.

13% от пушилите някога ученици декларират, че са пушили от 4 до 7 цигари дневно през дните от последния месец. Това заявяват 13% от учениците в 6 клас, 13% от 7 клас; 14% от момчетата и 11% от момичетата, които са пушили някога.

От 8 до 12 цигари дневно в дните от последния месец са пушили 8% от всички ученици, които са пушили някога. Така твърдят 8% от 6 клас, 9% от учениците от 7 клас; 6% от момчетата и 11% от момичетата, които са пушили някога.

От 13 до 17 цигари дневно в дните от последния месец са пушили 3% от всички ученици, които са пушили някога. Така твърдят 4% от учениците от 7 клас; 6% от момчетата, които са пушили някога.

От 18 до 20 цигари дневно в дните от последния месец са пушили 7% от всички ученици, които са пушили някога. Така твърдят 11% от учениците от 7 клас; 11% от момчетата и 3% от момичетата, които са пушили някога.

Нито един ученик не е отговорил, че е пушил повече от 20 цигари дневно през последния месец.

III. Нагласи към употребата на алкохол

29% от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен заявяват, че са пили алкохол някога през живота си. Така твърдят 11% от учениците от 5 клас, 27% от 6 клас и 49% от учениците от 7 клас. Това са 30% от момчетата и 27% от момичетата, които са пили някога.

Таблица 17 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 17

НЯКОГА ПРЕЗ ЖИВОТА СИ ПИЛ/А ЛИ СТЕ АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да	11,3%	26,8%	48,8%	28,7%
Не	88,7%	73,2%	51,2%	71,3%

През последните 30 дни (спрямо деня на попълване на анкетната карта) алкохол са пили 51% от учениците, които някога са пили алкохол. Това са 36% от 5 клас, 57% от 6 клас, 49% от седми клас; 57% от момчетата и 43% от момичетата.

26% от пилите алкохол ученици декларират, че през последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни са пили алкохол. Това са 27% от 5 клас, 21% от 6 клас, 29% от седми клас; 23% от момчетата и 30% от момичетата.

Преди повече от 12 месеца алкохол са пили 23% от учениците, които са заявили, че някога са пили алкохол. Това са 36% от 5 клас, 21% от 6 клас, 21% от седми клас; 20% от момчетата и 27% от момичетата.

Таблица 18 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 18

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПИЛ/А АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
През последните 30 дни	36,4	57,4	49,3	50,5
През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	27,3	21,3	29,3	26,4
Преди повече от 12 месеца	36,4	21,3	21,3	23,1

Приблизително 20% от пилите алкохол ученици декларират, че са изпили първото си питие на възраст до 9 години. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 40% от 5 клас;
- ✓ 22% от 6 клас;
- ✓ 14% от 7 клас;
- ✓ 25% от момчетата и 14% от момичетата от всички класове.

18% от учениците, пили някога алкохол, заявяват, че са изпили първото си питие на 10 години. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 36% от 5 клас;
- ✓ 15% от 6 клас;
- ✓ 16% от 7 клас;
- ✓ 19% от момчетата и 16% от момичетата от всички класове.

На 11 години първото си питие са изпили 31% от учениците, които са декларирали, че някога са пили алкохол. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 24% от 5 клас;
- ✓ 42% от 6 клас;
- ✓ 26% от 7 клас;
- ✓ 25% от момчетата и 38% от момичетата от всички класове.

На 12 години първото си питие са изпили 22% от учениците, които са декларирали, че някога са пили алкохол. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 21% от 6 клас;
- ✓ 26% от 7 клас;
- ✓ 21% от момчетата и 23% от момичетата от всички класове.

На 13 години първото си питие са изпили 11% от учениците, които са декларирали, че някога са пили алкохол. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 19% от 7 клас;
- ✓ 10% от момчетата и 21% от момичетата от всички класове.

Таблица 19 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 19

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ИЗПИХТЕ ПЪРВОТО СИ ПИТИЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
до 9 години	40,0	22,2	14,3	19,5
на 10 години	36,0	14,8	15,7	17,5
на 11 години	24,0	42,0	25,7	30,9
на 12 години	0,0	21,0	25,7	21,5
на 13 години	0,0	0,0	18,6	10,6

66% от учениците, които някога са употребявали алкохол, твърдят, че не са се напивали през последните 12 месеца. Това заявяват 66% от 5 клас, 66% от 6 клас и 67% от учениците от 7 клас. 63% от момчетата и 70% от момичетата, които някога са употребявали алкохол, твърдят, че не са се напивали през последните 12 месеца.

Веднъж или два пъти през последните 12 месеца са се напивали 18% от пилите някога ученици. Това са 13% от пети клас, 18% от 6 клас и 20% от учениците от 7 клас; 17% от момчетата и 20% от момичетата, които са пили някога, заявяват, че са се напивали веднъж или 2 пъти през последните 12 месеца.

Повече от 3 пъти през последните 12 месеца са се напивали 9% от пилите някога ученици. Това твърдят 3% от учениците в 5 клас, 9% от 6 клас и 10% от учениците от 7 клас. 14% от момчетата и 3% от момичетата, които са пили някога, твърдят, че са се напивали 3 и повече пъти през последните 12 месеца.

През последните 12 месеца не са употребявали алкохол 7% от пилите някога ученици. Това са 19% от 5 клас, 7% от 6 клас и 4% от 7 клас. 7% от момчетата и 7% от момичетата, които са пили някога, твърдят, че не са употребявали алкохол през последните 12 месеца.

Таблица 20 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 20

СЛУЧВАЛО ЛИ ВИ СЕ Е ДА СЕ НАПИЕТЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Не	65,6	66,0	66,7	66,3
Да, само веднъж или 2 пъти	12,5	18,1	19,6	18,3
Да, 3 и повече пъти	3,1	8,5	9,8	8,6
Не съм пил/а алкохол през последните 12 месеца	18,8	7,4	3,9	6,8

61% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият бира. Такъв отговор са дали 58% от учениците в 5 клас, 67% от 6 клас и 57% от учениците в 7 клас; 65% от всички момчета и 56% от всички момичета, които някога са пили алкохол.

31% от пилите алкохол ученици декларират, че пият вино. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 24% от 5 клас;
- ✓ 27% от 6 клас;
- ✓ 34% от 7 клас;
- ✓ 26% от момчетата и 36% от момичетата от всички класове.

27% от пилите алкохол ученици декларират, че пият концентрати: ракия, коняк, водка, уиски и др. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 13% от 5 клас;
- ✓ 25% от 6 клас;
- ✓ 31% от 7 клас;
- ✓ 29% от момчетата и 25% от момичетата от всички класове.

14% от пилите алкохол ученици декларират, че пият алкохолни коктейли. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 8% от 5 клас;
- ✓ 11% от 6 клас;
- ✓ 17% от 7 клас;
- ✓ 14% от момчетата и 14% от момичетата от всички класове.

15% от пилите алкохол ученици декларират, че нямат предпочитания какъв алкохол да пият и употребяват различни видове алкохол. Това твърдят пилите алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 5% от 5 клас;
- ✓ 17% от 6 клас;
- ✓ 16% от 7 клас;
- ✓ 16% от момчетата и 14% от момичетата от всички класове.

7% от пилите алкохол ученици декларират, че в момента не пият алкохол. Това твърдят пилите някога алкохол ученици по отделни класове и по пол, както следва:

- ✓ 8% от 5 клас;
- ✓ 4% от 6 клас;
- ✓ 9% от 7 клас;
- ✓ 7% от момчетата и 8% от момичетата от всички класове.

Таблица 21 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 21

ПРЕДИМНО КАКЪВ АЛКОХОЛ ПИЕТЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
Бира	57,9	67,4	57,2	60,6
Вино	23,7	27,4	34,0	30,5
Концентрати - ракия, коняк, водка, уиски и др.	13,2	25,3	30,8	26,7
Коктейли	7,9	10,5	17,0	13,7
Различно, нямам предпочитания	5,3	16,8	16,4	15,1
Не пия алкохол	7,9	4,2	8,8	7,2

Учениците, които са пили някога алкохол, споделят, че са имали проблеми вследствие на употребата на алкохол, както следва:

- ✓ 9% от тях са имали проблеми в семейството;
- ✓ 10% от тях са имали проблеми с приятелите;
- ✓ 6% от тях са имали проблеми в училище;
- ✓ 6% от тях са имали проблеми с непознати хора;
- ✓ 3% от тях са имали проблеми с полицията или с детски педагогически стаи;
- ✓ 3% от тях са имали здравословни проблеми.

Резултатите са обобщени в таблица 22 по абсолютни стойности и процент за всеки от споменатите проблеми.

Таблица 22

ИМАЛ(А) ЛИ СТЕ НЯКОГА НЯКОЙ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ДОЛУ ПРОБЛЕМИ ВЪВ ВРЪЗКА С ВАША УПОТРЕБА НА АЛКОХОЛ:		
(отговор на всеки ред)	Брой	Процент
Проблеми в семейството	24	8,5
Проблеми с приятелите	27	9,5
Проблеми в училище	17	6,0
Проблеми с непознати хора	17	6,0
Проблеми с полицията или детски педагогически стаи	8	2,8
Здравословни проблеми	7	2,5

IV. Нагласи към употребата на наркотици

Приблизително 98% от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен декларират, че не са присъствали на купон, на който са се вземали наркотици.

2% от учениците споделят, че са присъствали 1-2 пъти на купон, на който са се вземали наркотици. Това са по –малко от 1% от учениците в 5 клас, 2% от тези в 6 клас и приблизително 3% от 7 клас; 2% от всички момчета и 1% от всички момичета.

По-малко от 1% от учениците заявяват, че често са присъствали на купон, на който са се вземали наркотици.

Резултатите са обобщени в таблица 23 по класове.

Таблица 23

ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА ПРИСЪСТВАЛ/А ЛИ СТЕ НА КУПОН, НА КОЙТО СА СЕ ВЗЕМАЛИ НАРКОТИЦИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
Да, често	0,3%	0,6%	1,3%	0,7%
Да, 1-2 пъти	0,6%	2,0%	2,5%	1,7%
Не	99,1%	97,4%	96,3%	97,6%

Болшинството (94%) от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен декларират, че не са им предлагани наркотици през последните 12 месеца.

5% от учениците заявяват, че са им предлагани наркотици 1-2 пъти през последните 12 месеца. Това са 4% от учениците в 5 клас, 5% от тези в 6 клас и 6% от 7 клас; 6% от всички

момчета и 4% от всички момичета.

1% от учениците твърдят, че през последните 12 месеца наркотици са им предлагани 3 и повече пъти. Това са заявили 1% от 6 клас и 2% от 7 клас; по 1% от всички момичета и всички момчета.

Резултатите са обобщени в таблица 24 по класове.

Таблица 24

НА ВАС ЛИЧНО ПРЕДЛАГАЛИ ЛИ СА ВИ НАРКОТИЦИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да, 1-2 пъти	3,6%	4,9%	5,6%	4,7%
Да, 3 и повече пъти	0,0%	1,2%	2,0%	1,0%
Не са ми предлагали наркотици през последните 12 месеца	96,4%	93,9%	92,4%	94,3%

IV.1. Употреба на наркотици, видове употребявани наркотици, причина за първа употреба, начини на снабдяване

Болшинството (98,5%) от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен декларират, че никога през живота си не са употребявали наркотици.

Приблизително 2% от учениците заявяват, че са употребявали наркотици някога през животи си. Това са 2% от учениците в 6 клас и 3% от 7 клас; 2% от всички момчета и 1% от всички момичета.

Резултатите са обобщени в таблица 25 по класове.

Таблица 25

НЯКОГА ПРЕЗ ЖИВОТА СИ УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да	0,3%	1,7%	2,5%	1,5%
Не	99,7%	98,3%	97,5%	98,5%

Учениците, които са употребявали наркотици някога през живота си, споделят, че са употребявали трева и/или хероин, и/или кокаин, и/или лепило.

Тъй като броят на учениците, употребявали наркотици е малък, в Таблица 26 представяме отговорите им в абсолютни стойности.

Таблица 26

Ако сте употребявали наркотици, моля посочете наркотичните вещества, които сте употребявали: (повече от 1 отговор)	Брой
Трева	10
Хероин	2
Кокаин	3
Лепило	2
Без отговор	2
Общо	19

7 ученици от тези, които са заявили, че са употребявали някога наркотици твърдят, че са употребявали наркотични вещества през последните 30 дни, 4ма – през последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни, 2ма са споделили, че са употребявали наркотични вещества преди повече от 12 месеца.

Отново поради малкия брой употребявали наркотици, представяме само обобщените резултати в абсолютни стойности в Таблица 27.

Таблица 27

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА?	Брой
Преди повече от 12 месеца	2
През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	4
През последните 30 дни	7
Общо	13

Съгласно отговорите на употребявалите наркотици ученици от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен, 1 от тях е употребил за първи път наркотични вещества, когато е бил на 9 години; 6ма от употребявалите наркотици ученици са направили това за първи път на 11 години; 4ма са употребили за първи път на 12 години, а 2ма на 13 годишна възраст.

Обобщените резултати в абсолютни стойности представени в Таблица 28.

Таблица 28

НА КАКВА ВЪЗРАСТ Е БИЛА ПЪРВАТА ВИ УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА?	Брой
На 7 годишна възраст	1
На 11 годишна възраст	6
На 12 годишна възраст	4
На 13 годишна възраст	2
Общо	13

Приблизително 47% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотици за първи път от любопитство, за да опитат нещо непознато. 27% споделят, че са направили това, за да бъдат приети от другите - групата, компанията, също толкова – 27% споделят, че са направили това за удоволствие, за да изпитат временен приятен ефект. Отново 27% са употребили за пръв път наркотици от скука, за разнообразие. 13% споделят, че са опитали наркотици за първи път, защото не са успели да се преборят с изкушението. Учениците, употребявали някога наркотици, посочват и следните причини за първа употреба на наркотични вещества: „Защото се чувствах самотен/а“, „Защото човек или хора, които харесвам, употребяват наркотици“, „Просто защото е лесно достъпно“, „За да се откъсна от действителността“, „Бях принуден от друго лице/ други лица“. Всяка от тези причини събира по 7% .

Обобщените резултати в абсолютни стойности и проценти са представени в Таблица 29.

Таблица 29

КАКВА БЕШЕ ПРИЧИНАТА ЗА ПЪРВАТА ВИ УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА? (повече от 1 отговор)	Брой	Процент
От любопитство, да опитам нещо непознато	7	46,7
За да бъде приет от другите - групата, компанията	4	26,7
За удоволствие, за да изпитам временен приятен ефект	4	26,7
От скука, за разнообразие	4	26,7
Просто защото не успях да се преборя с изкушението	2	13,3
Защото се чувствах самотен/а	1	6,7
Защото човек или хора, които харесвам, употребяват наркотици	1	6,7
Просто защото е лесно достъпно	1	6,7
За да се откъсна от действителността	1	6,7
Бях принуден от друго лице/ други лица	1	6,7
Друго	1	6,7
Без отговор	1	6,7

Учениците, които са употребявали някога наркотици, най-често се снабдяват от приятел, съученик. Това са посочили 47% от употребяващите. 40% от тях са посочили, че се снабдяват от дилър.

IV.2. Знания, нагласи и информираност на учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен към въздействието и последствията от употребата на наркотици

67% от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен заявяват, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици. Това са 67% от учениците в 5 клас, 68% от 6 клас, 67% от учениците в 7 клас; 64% от всички момчета и 71% от всички момичета (Таблица 30).

Таблица 30

ЗНАЕТЕ ЛИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Да	66,9%	67,6%	67,2%	67,2%
Не	33,1%	32,4%	32,8%	32,8%

Учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен посочват много източници на информация, от където научават за въздействието и последствията от употребата на наркотици. По-долу ще се спрем на първите 5 отговора с най-високи дялове.

45% от учениците споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от разговорите с родителите си. Това заявяват 47% от учениците в 5 клас, 43% от 6 клас, 46% от учениците в 7 клас; 41% от всички момчета и 50% от всички момичета.

33% от учениците декларират, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от филмите. Това споделят 30% от учениците в 5 клас, 35% от 6 клас, 34% от учениците в 7 клас; 31% от всички момчета и 35% от всички момичета.

25% от учениците заявяват, че за въздействието и последствията от употребата на наркотици знаят от предаванията по телевизията. Това споделят 20% от учениците в 5 клас, 26% от 6 клас, 30% от учениците в 7 клас; 25% от всички момчета и 26% от всички момичета.

24% от учениците споделят, че за въздействието и последствията от употребата на наркотици знаят от информация, поместена в Интернет. Това споделят 18% от учениците в 5 клас, 24% от 6 клас, 29% от учениците в 7 клас; 22% от всички момчета и 25% от всички момичета.

23% от учениците споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от учители и/или педагогически съветници. Това споделят 21% от учениците в 5 клас, 23% от 6 клас, 24% от учениците в 7 клас; 20% от всички момчета и 26% от всички момичета.

Голям е делът на учениците, които твърдят, че не знаят нищо за въздействието и последствията от употребата на наркотик. Това заявяват 32% от всички ученици. Делът на

учениците по класове е приблизително еднакъв, различават се обаче процентите на отговорите при момчетата и момчетата. 35% от всички момчета и 28% от всички момичета са заявили, че не знаят нищо за въздействието и последствията от употребата на наркотик.

Обобщените резултати по класове са представени в Таблица 31.

Таблица 31

ОТКЪДЕ ПРЕДИМНО ЗНАЕТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
От разговори с родителите ми	47,0	42,9	46,0	45,3
От филми	29,5	35,0	33,7	32,8
От предавания по телевизията	20,2	26,3	29,8	25,4
От информация, поместена в Интернет	17,6	24,3	28,8	23,5
От учители, педагогически съветници	21,4	22,9	24,2	22,8
От разговори с други роднини	14,6	13,6	16,9	15,0
От разкази на приятели, колеги, познати	11,6	13,3	17,8	14,2
От личните ми наблюдения върху лица, употребяващи наркотици	9,5	11,0	14,1	11,5
От книги	12,2	9,9	9,8	10,6
От Интернет форуми и чатове	5,1	5,4	8,0	6,1
От специализирани лекции и обучения	2,7	6,2	6,4	5,1
От публикации във вестниците	4,5	5,6	4,9	5,0
От предавания по радиото	2,4	3,7	3,7	3,2
От художествена литература	1,8	2,0	0,9	1,6
От специализирана литература	0,6	2,0	1,2	1,3
Опитвал съм лично	0,6	0,3	1,8	0,9
От другаде	0,3	0,6	0,3	0,4
Не знам нищо за въздействието, последствията от употребата на наркотик	32,4	31,6	32,5	32,2
Без отговор	1,2	2,0	1,2	1,5

88% от учениците твърдят, че няма вероятност в бъдеще да употребяват наркотици. Това заявяват 90% от учениците в 5 клас, 89% от 6 клас, 85% от учениците в 7 клас; 89% от

всички момчета и 87% от всички момичета.

10% от учениците споделят, че вероятността в бъдеще да употребяват наркотици не е голяма. Това заявяват 7% от учениците в 5 клас, 10% от 6 клас, 13% от учениците в 7 клас; 9% от всички момчета и 11% от всички момичета.

2% от учениците заявяват, че има голяма вероятност в бъдеще да употребяват наркотици. Това твърдят 3% от учениците в 5 клас, 1% от 6 клас, 3% от учениците в 7 клас; 2% от всички момчета и 3% от всички момичета.

Обобщените резултати по класове са представени в Таблица 32.

Таблица 32

КАК ОЦЕНЯВАТЕ ВЕРОЯТНОСТТА В БЪДЕЩЕ ДА УПОТРЕБИТЕ НАРКОТИЦИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ?			
	5 клас	6 клас	7 клас	Общо
Вероятността е голяма	3,0%	1,2%	2,5%	2,2%
Вероятността не е голяма	6,9%	9,6%	12,7%	9,7%
Няма такава вероятност	90,1%	89,2%	84,8%	88,1%

По отношение информираността и знанията на учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен относно това, след колко време употребата на наркотични вещества може да доведе до зависимост, повече от половината (53%) ученици споделят, че не могат да преценят. Това са 57% от учениците в 5 клас, 55% от 6 клас, 48% от учениците в 7 клас; 56% от всички момчета и 51% от всички момичета.

31% от учениците смятат, че след първите 2-3 пъти употребата на наркотици води до привикване. Така мислят 29% от учениците в 5 клас, 31% от 6 клас, 34% от учениците в 7 клас; 29% от всички момчета и 34% от всички момичета.

19% от учениците са на мнение, че привикването към наркотици вследствие на тяхната употреба зависи от самите наркотици. Така мислят 15% от учениците в 5 клас, 17% от 6 клас, 24% от учениците в 7 клас; 17% от всички момчета и 20% от всички момичета.

7% от всички ученици смятат, че привикването към наркотици се получава след по-

дълга употреба, 3% от учениците мислят, че привикването се получава след поне една година употреба на наркотици, а по-малко от 1% от учениците са на мнение, че употребата на наркотични вещества не води до привикване.

Обобщените резултати по класове са представени в Таблица 33.

Таблица 33

СПОРЕД ВАС, СЛЕД КОЛКО ВРЕМЕ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ДО ПРИВИКВАНЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
След първите два-три пъти	28,9	30,5	34,4	31,2
Зависи от наркотиците	15,2	16,7	24,2	18,6
След по-дълга употреба	6,5	5,4	9,5	7,1
След поне една година	1,2	3,1	5,2	3,1
Употребата на наркотични вещества не води до привикване	1,5	0,8	1,2	1,2
Не мога да преценя	57,1	55,1	47,5	53,3

Според 46% от учениците, човек може да се откаже от наркотиците, ако има силна воля. Така мислят 44% от учениците в 5 клас, 42% от 6 клас, 53% от учениците в 7 клас; 42% от всички момчета и 50% от всички момичета.

42% от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен смятат, че човек може да се откаже от наркотиците само чрез лечение. Това мнение споделят 45% от учениците в 5 клас, 39% от 6 клас, 42% от учениците в 7 клас; 38% от всички момчета и 46% от всички момичета.

34% от учениците смятат, че човек може да се откаже от наркотиците, но много трудно. Това мнение споделят 34% от учениците в 5 клас, 36% от 6 клас, 31% от учениците в 7 клас; 33% от всички момчета и 35% от всички момичета.

28% от учениците мислят, че човек може да се откаже от наркотиците, ако близките му много го подкрепят. Това мнение споделят 27% от учениците в 5 клас, 24% от 6 клас, 33%

от учениците в 7 клас; 25% от всички момчета и 30% от всички момичета.

3% от учениците вярват, че човек не може да се откаже от наркотиците. Това мнение споделят 5% от учениците в 5 клас, 3% от 6 клас, 2% от учениците в 7 клас; 4% от всички момчета и 2% от всички момичета.

19% от учениците нямат мнение или не могат да преценят дали човек може да се откаже от наркотиците.

Обобщените резултати по класове са представени в Таблица 34.

Таблица 34

СПОРЕД ВАС, МОЖЕ ЛИ ЧОВЕК ДА СЕ ОТКАЖЕ ОТ НАРКОТИЦИТЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
Да, ако има силна воля	43,5	41,8	53,1	46,0
Да, но само чрез лечение	45,2	38,7	42,0	41,9
Да, но много трудно	33,9	36,4	31,0	33,9
Да, ако близките му много го подкрепят	26,5	23,7	32,5	27,5
Не, не може да се откаже	4,8	3,1	1,5	3,1
Не мога да преценя	16,7	20,9	18,4	18,7

Малко над половината (54%) от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен споделят, че ако техен приятел употребява наркотични вещества, те ще говорят лично с него за вредите от наркотиците, за да му помогнат. Така мислят 52% от учениците в 5 клас, 54% от 6 клас, 57% от учениците в 7 клас; 49% от всички момчета и 60% от всички момичета.

47% от учениците заявяват, че ако техен приятел употребява наркотични вещества, те ще говорят с близките му, за да се опитат да му помогнат. Така мислят 51% от учениците в 5 клас, 47% от 6 клас, 43% от учениците в 7 клас; 43% от всички момчета и 51% от всички момичета.

31% от учениците декларират, че ако техен приятел употребява наркотични вещества, те ще го насочат към специалисти, за да се опитат да му помогнат. Така мислят 31% от

учениците в 5 клас, 31% от 6 клас, 33% от учениците в 7 клас; 30% от всички момчета и 33% от всички момичета.

23% от учениците смятат да помогнат на свой приятел, който употребява наркотици, като му кажат, че ако иска да са приятели, трябва да спре да употребява наркотици. 19% от учениците мислят, че ще помогнат на свой приятел, който употребява наркотици, ако говорят за него с учител или училищен психолог; 4% от учениците няма да направят нищо, тъй като това е личен избор на приятеля им; 2% няма да предприемат никакви действия, но няма и да бъдат приятели вече. 16% - не могат да преценят какво биха направили, за да помогнат на приятел, който употребява наркотични вещества.

Обобщените резултати по класове са представени в Таблица 35.

Таблица 35

АКО ВАШ ПРИЯТЕЛ УПОТРЕБЯВА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА, КАКВО БИХТЕ НАПРАВИЛИ, ЗА ДА МУ ПОМОГНЕТЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
	5 клас	6 клас	7 клас	
Ще говоря лично с него за вредите	51,8	54,0	57,4	54,3
Ще говоря с близките му	50,9	46,6	42,6	46,8
Ще го насоча към специалисти	30,7	30,8	32,8	31,4
Ще му кажа, че ако иска да сме приятели, трябва да спре да употребява	24,1	22,6	23,6	23,4
Ще говоря с учител или училищен психолог	21,4	18,6	18,1	19,4
Нищо няма да направя, това си е негов избор	2,7	3,1	7,7	4,4
Нищо няма да направя, но и вече няма да ми е приятел	1,2	0,8	4,9	2,3
Друго	0,0	0,6	2,1	0,9
Не мога да преценя	13,7	17,8	16,6	16,0

V. Нагласи относно рисковете и проблемите за обществото, които пораждаат употребата на тютюн, алкохол и наркотици

Учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен се обединяват около мнението, че употребата на наркотици е проблем за страната ни. Това мнение споделят 83% от учениците. Разгледано по класове: 86% от учениците в 5 клас, 86% от 6 клас, 75% от учениците в 7 клас споделят мнението, че употребата на наркотици е проблем за страната ни. В зависимост от пола, това са 84% от всички момчета и 82% от всички момичета.

72% от учениците смятат, че употребата на наркотици е проблем за града им. Така мислят 75% от учениците в 5 клас, 76% от 6 клас, 65% от учениците в 7 клас; 74% от всички момчета и 71% от всички момичета.

73% от учениците са на мнение, че употребата на наркотици е проблем за училището им. Така мислят 75% от учениците в 5 клас, 76% от 6 клас, 67% от учениците в 7 клас; 74% от всички момчета и 73% от всички момичета.

Обобщените резултати по класове и по пол са представени в Таблица 36 и Таблица 37.

Таблица 36

СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е:		В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
		5 клас	6 клас	7 клас	
ЗА СТРАНАТА НИ	Да	86,2	86,0	74,9	82,5
	Не	3,0	1,7	6,5	3,7
	Не мога да преценя	10,8	12,3	18,6	13,8
ЗА ГРАДА ВИ	Да	75,4	75,7	64,6	72,1
	Не	4,5	5,1	10,9	6,8
	Не мога да преценя	20,1	19,1	24,5	21,2
ЗА УЧИЛИЩЕТО ВИ	Да	75,4	75,9	67,2	72,9
	Не	9,0	8,3	14,2	10,4
	Не мога да преценя	15,6	15,8	18,6	16,6

Таблица 37

СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е:		КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?		Общо
		Мъжки	Женски	
ЗА СТРАНАТА НИ	Да	84,4	81,6	83,0
	Не	4,8	2,4	3,6
	Не мога да преценя	10,8	16,0	13,4
ЗА ГРАДА ВИ	Да	74,4	70,5	72,4
	Не	8,2	5,2	6,7
	Не мога да преценя	17,4	24,3	20,8
ЗА УЧИЛИЩЕТО ВИ	Да	74,0	72,6	73,3
	Не	12,2	8,7	10,4
	Не мога да преценя	13,8	18,7	16,2

96% от учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен смятат, че има голям риск за здравето на хората, които употребяват наркотици. На това мнение са 98% от учениците в 5 клас, 97% от 6 клас, 94% от учениците в 7 клас; 96% от всички момчета и 97% от всички момичета.

89% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които често пушат цигари. Така мислят 91% от учениците в 5 клас, 92% от 6 клас, 85% от учениците в 7 клас; 89% от всички момчета и 90% от всички момичета.

78% от учениците мислят, че има голям риск за здравето на хората, които често пият алкохол. На това мнение са 85% от учениците в 5 клас, 78% от 6 клас, 70% от учениците в 7 клас; 75% от всички момчета и 81% от всички момичета.

Обобщените резултати по класове и по пол са представени в Таблица 38 и Таблица 39.

Таблица 38

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА ГОЛЯМ РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:		q43 В КОЙ КЛАС СТЕ?			Общо
		5 клас	6 клас	7 клас	
ПУШАТ ЧЕСТО ЦИГАРИ	Да	91,0	91,5	85,4	89,4
	Не	2,7	2,0	5,6	3,4
	Не мога да преценя	6,3	6,6	9,0	7,2
ПИЯТ ЧЕСТО АЛКОХОЛ	Да	84,5	78,3	70,1	77,8
	Не	4,8	10,0	11,8	8,8
	Не мога да преценя	10,7	11,7	18,1	13,4
УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ	Да	98,2	97,2	93,8	96,4
	Не	0,3	0,8	1,8	1,0
	Не мога да преценя	1,5	2,0	4,3	2,6

Таблица 39

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА ГОЛЯМ РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:		КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?		Общо
		Мъжки	Женски	
ПУШАТ ЧЕСТО ЦИГАРИ	Да	89,4	89,8	89,6
	Не	3,8	3,0	3,4
	Не мога да преценя	6,8	7,2	7,0
ПИЯТ ЧЕСТО АЛКОХОЛ	Да	74,8	81,2	78,0
	Не	10,8	6,6	8,7
	Не мога да преценя	14,4	12,2	13,3
УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ	Да	96,4	96,8	96,6
	Не	1,2	0,8	1,0
	Не мога да преценя	2,4	2,4	2,4

Повече от половината (58%) от родителите на учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен имат отрицателно отношение към лицата, употребяващи наркотици. Безразлично е отношението към лицата, употребяващи наркотици, на 4% от родителите на учениците. 3% от родителите - имат толерантно отношение към лицата, употребяващи наркотици.

36% от родителите на учениците от 5, 6 и 7 клас не са разговаряли с децата си на тази тема.

VI. Характеристики на изследваната съвкупност

1. Клас

	Брой	Процент
Пети клас	336	33,1
Шести клас	354	34,8
Седми клас	326	32,1
Общо	1016	100,0

2. Пол

ПОЛ	КЛАС			Общо брой	Общо Процент
	5 клас	6 клас	7 клас		
Мъжки	50,6%	48,3%	52,0%	506	50,2%
Женски	49,4%	51,7%	48,0%	501	49,8%

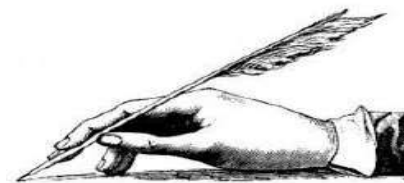
3. Възраст

	Брой	Процент
10 години	29	2,9
11 години	354	35,2
12 години	346	34,4
13 години	272	27,0
14 години	5	0,5
Общо	1006	100,0

4. Заедно ли живеят Вашите родители?

	Брой	Процент
Да	792	78,9
Не, разведени са	160	15,9
Не, но не са разведени	30	3,0
Майка ми е починала	8	0,8
Баща ми е починал	13	1,3
Родителите ми са починали	1	0,1
Общо	1004	100,0

VII. Основни изводи и препоръки

VII.1. Основни изводи

✓ Данните от проучването сочат, че болшинството от учениците (85%) се обръщат към семействата си, когато изпаднат в трудни ситуации. Като втори по важност, към когото биха се обърнали в трудни ситуации, учениците посочват приятелите. С приятелите си болшинството от учениците (71%) прекарват свободното си време. От тук може да се направи изводът, че обкръжаващата среда - семействата и приятелите - имат голямо значение за формирането на навиците и поведението на учениците от 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен.

✓ 45% от учениците са разговаряли с родителите си по въпросите, свързани с наркотици, 22% от учениците са разговаряли с учители и педагогически съветници за наркотиците, 1/5 от учениците са разговаряли с приятелите си извън училище по тези въпроси.

✓ 9% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен са пушили някога.

✓ 29% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен са употребявали някога алкохол.

✓ Приблизително 2% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен са употребявали наркотици.

✓ 67% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици.

Основните им източници на информация по тези въпроси са:

- разговори с родителите – 45%;
- филми – 33%;
- предавания по телевизията – 25%;
- информация, поместена в Интернет – 24%;
- учители, педагогически съветници – 23%.

✓ 83% от учениците в 5, 6 и 7 клас в училищата на територията на град Плевен смятат, че наркотиците са проблем за страната ни.

✓ 72% са на мнение, че наркотиците са проблем за града им.

✓ 73% смятат, че наркотиците са проблем за тяхното училище.

✓ 96% от учениците смятат, че употребата на наркотици води до голям риск за здравето на хората, които ги употребяват, но същевременно повече от половината ученици (53%) не могат да преценят след колко време употребата на наркотици води до зависимост.

✓ 89% от учениците смятат, че съществува голям риск за здравето на хората, които често пушат.

✓ 78% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които употребяват често алкохол.

Мнението на редица водещи експерти в областта на детско-юношеското развитие е, че именно пубертетът е решаващият период, в който трябва да бъде отделено особено внимание на младежите, за да се изградят стабилни модели на поведение и доверие, както и да се изгради тяхната ценностна система, изключваща употребата на цигари, алкохол и наркотици. В този период от своето развитие – във възраст между 10 и 13 години – подрастващите са лесно податливи на различни влияния и са склонни към рисково поведение. Ето защо навременното говорене в семейството и от страна на учителите/педагогическите специалисти, както и доброто приятелско обкръжение са от съществено значение в тази възраст. В този период от живота си децата се поддават в

голяма степен на емоциите си, които варират от високо самочувствие, уважение и обич към семейството и приятелите, до ниско самочувствие, несигурност, съмнения и нестабилност. Семейството и приятелите играят съществена роля при изграждането на възприятието на подрастващите за обществото и света като цяло, в частност и отношението им към алкохола, тютюнопушенето и употребата на наркотици.

Вземайки предвид данните от проучването и мнението на специалистите, по-долу представяме нашите препоръки.

VII.2. Основни препоръки

✓ Както в семействата, така и в училище да се обърне сериозно внимание, да се отдели повече време за разговори по проблемите на тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотиците, насилието като цяло, сексуалното образование и други. Това би могло да стане както чрез отделянето на специални часове в училище, така и например чрез организирани съвместни срещи на родители, ученици и учители.

✓ Предвид това, че около 71% от учениците прекарват в Интернет повече от 2 часа дневно, може да се помисли за предоставяне на информация в Интернет, предимно в най-използваните от учениците сайтове, например Фейсбук и Ютюб. Тази информация следва да обхваща вредите и последствията от употребата на цигари, алкохол и наркотици и може да бъде представена под формата на банери или друг вид, който да привлече вниманието на учениците.

✓ Създаването на мащабни информационни кампании както на територията на града, така и в цялата страна, с фокус върху въздействието и последствията от употребата на тютюн, алкохол и наркотици.

✓ Привличането на известни личности, обичани от младите хора - певци, артисти, спортисти, блогери, инфлуенсъри - които да говорят по проблемните теми.